

Geweldsaanwendingen door politieambtenaren in 2025

Rapportage cijfers en duiding

Door
Afdeling
Versienummer
Datum
Kenmerk
Status
Rubricering

Programmateam Stelsel Geweldsaanwending
Stelsel Geweldsaanwending
1.0
28 april 2026
GDPA-rapportage 2025
Definitief
Openbaar

Samenvatting

Er waren in 2025 in totaal 2.674.702¹ unieke incidenten van politie-inzet. Bij 25.404 daarvan paste de politie geweld toe. Dat is 0,95 procent van het totaal aantal door de politie behandelde incidenten. Bij deze incidenten wendden 12.681 politieambtenaren 39.726 keer geweld aan. Daarbij maakten zij 45.779 keer gebruik van een geweldsmiddel. Tijdens een geweldsaanwending kunnen politieambtenaren een of meerdere geweldsmiddelen gebruiken.

De geweldsaanwendingen leidden in 2025 tot 37.488 geweldsmutaties en 2238 geweldsregistraties. Deze 2238 geweldsregistraties zijn in het zogeheten beoordelingsproces gebracht, wat leidde tot beoordeling van in totaal 1686 geweldsregistraties. Daarbij kijkt de politie objectief en in detail naar vakmanschapseisen en wettelijke vereisten binnen de context van de geweldsaanwending. Het doel ervan is te leren en er verantwoording over af te leggen. Bij 1314 beoordeelde geweldsregistraties luidde de conclusie dat het aangewende geweld paste binnen het wettelijk kader en de eisen van vakmanschap. Daarmee voldeden ze dus aan het toetsingskader. Bij 369 geweldsregistraties luidde het oordeel dat ze niet of ten dele voldeden aan het toetsingskader. Als een politiechef een geweldsregistratie beoordeelt als 'niet voldaan aan (onderdelen van) het toetsingskader', dan betekent dat niet per definitie dat deze geweldsaanwending ook onrechtmatig is.

Tabel 1: aantal incidenten GDPA, betrokken politieambtenaren, geweldsaanwendingen en geweldsmiddelen per organisatorische eenheid in 20252.

Eenheid	Incidenten GDPA	Betrokken politieambtenaren	Geweldsaanwendingen	Geweldsmiddelen
Amsterdam	3060	1534	4735	5361
Den Haag	3313	1601	5026	5713
Landelijke Expertise en Operaties	667	297	892	1115
Landelijke Opsporing en Interventies	28	15	32	36
Limburg	2149	846	3533	3953
Midden-Nederland	2250	1248	3461	3954
Noord-Holland	1660	912	2482	2858
Noord-Nederland	1822	978	2608	3032
Politieacademie	7	6	10	11
Oost-Brabant	2382	1012	4533	5270
Oost-Nederland	3359	1837	4962	5726
Politiedienstencentrum	22	18	22	28
Rotterdam	3064	1566	4911	5785
Staf Korpsleiding	3	2	3	4
Zeeland-West-Brabant	1618	872	2516	2933
Totaal	25.404	12.744	39.726	45.779
Totaal uniek	25.163	12.681	39.726	45.779

¹ De wijze van tellen van het aantal 'unieke incidenten' is anders dan de wijze van tellen van incidenten die gebruikt zijn voor de verantwoordingsrapportage over 2024. Deze waren ontleend aan een onderzoek van de Politieacademie en werden niet door BMI ondersteund.

² De geweldsaanwendingen van de Dienst Speciale Interventies (DSI) zijn niet meegenomen in deze tabel.

In 2025 waren er in totaal 25.163 unieke incidenten waarbij de politie geweld gebruikte. Doordat er bij een incident soms meerdere eenheden aanwezig zijn, valt de optelling van het aantal incidenten (totaal) hoger uit dan het unieke aantal (+241).

In totaal pasten 12.681 unieke politieambtenaren in 2025 geweld toe. Doordat politieambtenaren soms ook onder een andere eenheid registreren, valt de optelling van de betrokken politieambtenaren (totaal) hoger uit (+ 63).

Na een stabilisatie in de voorgaande jaren lijken de cijfers over 2025 toe te nemen. Er is geen eenvoudige verklaring te geven wat de toename veroorzaakt van zowel het aantal incidenten met geweldsaanwending, het aantal geweldsaanwendingen zelf, het aantal daarbij betrokken verschillende politieambtenaren en het aantal daarbij ingezette geweldsmiddelen. Dat vereist nader onderzoek. Wel staat vast dat de stijging van het totale aantal incidenten waarbij de politie ter plaatse komt (vier procent) de toename deels veroorzaakt.

Tabel 2: aantal geweldsregistraties en geweldsmutaties en het relatieve aandeel van de geweldsregistraties op het totaal aantal geweldsaanwendingen (%) per organisatorische eenheid in 2025.

Eenheid	Geweldsregistratie	Geweldsmutatie	Relatief
Amsterdam	167	4565	3,5%
Den Haag	223	4803	4,4%
Landelijke Expertise en Operaties	99	793	11,1%
Landelijke Opsporing en Interventies ³	0	32	0,0%
Limburg	160	3373	4,5%
Midden-Nederland	148	3313	4,3%
Noord-Holland	92	2390	3,7%
Noord-Nederland	236	2372	9,0%
Politieacademie	0	10	0,0%
Oost-Brabant	148	4385	3,3%
Oost-Nederland	306	4656	6,2%
Politiedienstencentrum	2	20	9,1%
Rotterdam	515	4396	10,5%
Staf Korpsleiding	0	3	0,0%
Zeeland-West-Brabant	142	2374	5,6%
Totaal	2.238	37.488	5,6%

³ De DSI maakt deel uit van de Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies (LO). In deze tabel is ervoor gekozen de getallen van de DSI niet op te tellen bij de getallen van de LO, omdat deze cijfers op verschillende manieren worden berekend.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	5
1 Cijfers korps 2025	7
2 Cijfers eenheden 2025	8
2.1 Vuurwapengebruik	10
2.2 Dienst Speciale Interventies	11
2.3 Geweld in groepsverband	12
2.4 Externe buitengewoon opsporingsambtenaren	12
3 Vergelijking 2022-2025	14
3.1 Incidenten, geweldsaanwendingen, politieambtenaren en geweldsmiddelen	14
3.2 Ontwikkeling totaal aantal incidenten en incidenten met GDPA op eenheidsniveau...	15
3.3 Doel van een geweldsaanwending	16
3.3.1 Personen met onbegrepen gedrag	17
3.4 Ontwikkeling geweldsmiddelen 2022-2025	18
3.4.1 Ontwikkeling geweldsmiddel vuurwapen	19
3.5 Ontwikkeling geweldsregistraties en -mutaties 2022-2025	20
3.6 Ontwikkeling cijfers DSI 2022-2025	20
4 Beoordeling geweldsregistraties	22
4.1 Werking intern proces	22
4.2 Overzicht beoordeling geweldsregistraties door politiechef.....	23
5 Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK)	26
5.1 Cijfers interne onderzoeken 2025.....	26
5.2 Cijfers klachten	28
Bijlage 1: definities	30
Bijlage 2: stroomschema Beoordelen en leren van geweld	31
Bijlage 3: Jaarrapportage LX externe boa	32
Bijlage 4: Aantal geweldsmutaties en geweldsregistraties	34
Bijlage 5: Aantal geweldsmiddelen per doel geweldsaanwending	35
Bijlage 6: afkortingen	36
Bijlage 7: Overzicht tabellen en figuren	37
Lijst van tabellen.....	37
Lijst van figuren	38

Inleiding

De politie komt in veel lastige en risicovolle situaties terecht. Van haar wordt verwacht dat ze in die situaties naar voren stapt. Om burgers te beschermen, om daders van strafbare feiten aan te houden of om te begrenzen moet de politie soms geweld⁴ gebruiken. Om die reden beschikt de politie over een wettelijk verankerde geweldsbevoegdheid.

De politie wil zich op transparante wijze hierover verantwoorden en daarbij ook recht doen aan de bovengenoemde bijzondere rol van politiemensen in de samenleving. De maatschappij moet erop kunnen vertrouwen dat de politie professioneel omgaat met haar geweldsbevoegdheid. Om dit goed te waarborgen zorgt de politie dat

- Politiemensen goed getraind zijn;
- Zij verantwoording afleggen over het gebruikte geweld;
- Geweld getoetst wordt aan het wettelijke kader en de vakmanschapseisen;
- Politiemensen leren van aangewend geweld.

Deze rapportage geeft de cijfers en duiding van de geweldsaanwendungen door politieambtenaren (GDPA) over het kalenderjaar 2025. De cijfers zijn bedoeld ter ondersteuning van het lerend vermogen binnen de politieorganisatie en voor de bedrijfsvoering⁵. Ze geven inzicht in de ontwikkelingen door de jaren heen. Zowel de buitenwereld als de steeds betere registratie van het geweld door politieambtenaren oefent daar invloed op uit. Deze rapportage staat op www.politie.nl en vormt een zelfstandig onderdeel van de Jaarverantwoording Politie 2025.

De cijfers in deze rapportage zijn gebaseerd op de situatie per 6 januari 2026 (peildatum)⁶. De hierin gepresenteerde cijfers over voorgaande jaren kunnen afwijken van eerdere rapportages vanwege zogenaamde na-ijleffecten. Daarnaast maakte de rapportage over 2024 gebruik van cijfers van en analyse door de Politieacademie. Dat is in deze rapportage niet het geval. De cijfers in deze rapportage komen onder meer uit:

- BVI, Blueview
- Excelbestand Dienst Speciale Interventies (DSI)
- Rapportage Nederlandse Spoorwegen (NS)
- Delta en Documentum (VIK-cijfers)
- Bronsysteem Arbeidszaken
- Eigen overzichten eenheden.

Blueview is gebruikt om vier specifieke geweldssoorten te verantwoorden:

- Gericht/gericht houden⁷,
- Waarschuwingsschot⁸,
- Gericht schot⁹
- Ongewilde schoten¹⁰

Deze rapportage toont in sommige tabellen cijfers van de Landelijke Eenheid. Deze eenheid is op

⁴ Overeenkomstig art. 1 lid 4 sub b van de Ambtsinstructie wordt onder geweld verstaan 'elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis die uitgeoefend wordt op personen of zaken'.

⁵ In dit document is voor de eenvoud gekozen voor de mannelijke aanspreekvorm. Hiermee worden alle genders aangesproken.

⁶ Voor het ophalen van de gegevens zijn de volgende filters gebruikt: de activiteiten "I8-Geweldsaanwending" zijn niet vervalven of verwijderd en hebben een activiteitsbegindatum in de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Hiernaast moet aan de I8-activiteit minimaal één RPEWELD-formulier gekoppeld zijn. Tot slot wordt een geweldsaanwending (I8) verwijderd uit de dataset indien de 'medewerker geweld' als directe toezichthouder staat aangemerkt.

⁷ Aantal maal richten/gericht houden

⁸ Aantal waarschuwingsschoten

⁹ Aantal gerichte schoten

¹⁰ Aantal ongewilde schoten

1 januari 2024 opgeheven en gesplitst in de Eenheid Landelijke Expertise en Operaties (LX) en de Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies (LO). Om over de jaren heen te kunnen vergelijken is ervoor gekozen om de oude benaming van Landelijke Eenheid te hanteren waar het voorgaande jaren betreft.

1 Cijfers korps 2025

Tabel 3: overzicht totaal aantal unieke incidenten, incidenten GDPA, betrokken politieambtenaren¹¹, geweldsaanwendingen¹² en geweldsmiddelen in 2025.

	Totaal unieke incidenten	Incidenten GDPA	Betrokken politieambtenaren	Geweldsaanwendingen	Geweldsmiddelen
Totaal	2.674.702	25.404	12.744	39.726	45.779
Totaal uniek	2.674.702	25.163	12.681	39.726	45.779

De cijfers over 2025 leveren het volgende beeld op: in totaal 2.674.702 unieke incidenten¹³, 25.404 unieke incidenten GDPA waarbij de politie geweld aanwendde en 39.726 geweldsaanwendingen. In 0,95 procent van het aantal door de politie behandelde incidenten hanteerde zij geweld. Daarbij werd 45.779 keer een geweldsmiddel ingezet. Omdat de politie bij geweldsaanwending een of meer geweldsmiddelen kan inzetten, ligt dit getal hoger dan het aantal geweldsaanwendingen. Deze geweldsaanwendingen leidden in 2025 tot 37.488 geweldsmutaties en 2238 geweldsregistraties. De 2238 geweldsregistraties zijn in het zogeheten beoordelingsproces gebracht en daarvan zijn 1686 geweldsaanwendingen beoordeeld. Bij 1314 beoordeelde geweldsregistraties luidde het oordeel dat het aangewende geweld paste binnen het wettelijke kader en de eisen van vakmanschap. Daarmee voldeden ze dus aan het toetsingskader. Bij 369 geweldsregistraties was niet of ten dele voldaan aan het toetsingskader.

Afgezet tegen 2024 levert dat het volgende beeld op:

- Het totale aantal incidenten is gestegen met 4%;
- Een toename van het aantal unieke incidenten GDPA van ongeveer 9%;
- Een toename van het aantal geweldsaanwendingen met ongeveer 8%;
- Een toename van het aantal geweldsmutaties met ongeveer 8,5%;
- Een afname van het aantal geweldsregistraties met ongeveer 1%.

De politie neemt aan dat toenemende bewustwording en het zich eigen maken van het correct melden en vastleggen van geweldsaanwendingen in de politiesystemen de stijging van het aantal mutaties verklaart. Uit de bovengenoemde absolute toename van het aantal geweldsaanwendingen en geweldsmutaties en de lichte daling van het absolute aantal geweldsregistraties volgt logischerwijze dat het procentuele aandeel van de geweldsregistraties kleiner wordt. Voor 2025 bedraagt het aandeel geweldsmutaties en geweldsregistraties respectievelijk 94,4% en 5,6% van het totaal aantal geweldsaanwendingen.

In Nederland zijn 40.608 politieambtenaren bevoegd om een geweldsmiddel in te zetten. Van deze groep zijn er 1230 bevoegd voor het gebruik van lichte geweldsmiddelen, terwijl 16.010 politieambtenaren daarnaast ook bevoegd zijn voor het gebruik van het vuurwapen. Tevens zijn 23.368 politieambtenaren bevoegd voor het gebruik een specialistisch geweldsmiddel¹⁴.

¹¹ Onder betrokken politieambtenaren wordt verstaan een unieke politieambtenaar die in 2025 een of meer keren geweld heeft aangewend tijdens een incident.

¹² Het aantal geweldsaanwendingen is gebaseerd op het aantal i8-registraties in de Basisvoorziening Handhaving (BVH) waaraan een dienstnummer is gekoppeld.

¹³ De getallen in de rapportage zijn door BMI gevalideerd. Dat levert een trendbreuk op in vergelijking tot voorgaande jaren, omdat de wijze van tellen van het aantal unieke incidenten anders is dan de wijze van tellen van incidenten die gebruikt zijn voor de verantwoordingsrapportage over 2024. Deze waren ontleend uit een onderzoek van de Politieacademie en werden niet door BMI ondersteund.

¹⁴ Bron: Politiedashboard (peildatum: 31-12-2025).

2 Cijfers eenheden 2025

Tabel 4: overzicht totaal aantal incidenten, betrokken politieambtenaren¹⁵, geweldsaanwendungen¹⁶ en geweldsmiddelen in 2025 per organisatorische eenheid.

Eenheid	Incidenten	Betrokken politieambtenaren	Geweldsaanwendungen	Geweldsmiddelen
Amsterdam	3060	1534	4735	5361
Den Haag	3313	1601	5026	5713
Landelijke Expertise en Operaties	667	297	892	1115
Landelijke Opsporing en Interventies	28	15	32	36
Limburg	2149	846	3533	3953
Midden-Nederland	2250	1248	3461	3954
Noord-Holland	1660	912	2482	2858
Noord-Nederland	1822	978	2608	3032
Politieacademie	7	6	10	11
Oost-Brabant	2382	1012	4533	5270
Oost-Nederland	3359	1837	4962	5726
Politiedienstencentrum	22	18	22	28
Rotterdam	3064	1566	4911	5785
Staf Korpsleiding	3	2	3	4
Zeeland-West-Brabant	1618	872	2516	2933
Totaal	25.404	12.744	39.726	45.779
Totaal uniek	25.163	12.681	39.726	45.779

Toelichting

- Bij één incident kunnen meerdere politieambtenaren zijn betrokken die daarbij een of meerdere keren geweld aanwenden en een of meerdere middelen kunnen hebben ingezet (zie Tabel 5 voor een overzicht van de ingezette middelen).
- De cijfers in deze en volgende tabellen worden gepresenteerd op basis van de zogeheten organisatiecode (de telling komt dan op naam van de eenheid waartoe de politieambtenaar behoort) en niet op die van het werkgebied (dan komt de telling op naam van de eenheid waar het geweld is toegepast). Dit kan ertoe leiden dat de cijfers die de eenheden zelf publiceren (bijvoorbeeld in een jaarverslag) afwijken van de cijfers in deze rapportage. De eenheden registreren op basis van werkgebied, want dat bepaalt waar een geregistreerde geweldsaanwending behandeld wordt.
- Voor bovenstaande en alle andere tabellen in deze paragraaf geldt dat het aandeel van de externe buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) niet is opgenomen in de tabellen. Deze werkwijze hanteert de politie sinds 2021. De boa-cijfers zijn terug te vinden in Tabel 10.
- Specifiek voor 2025 waren er 25.163 unieke incidenten waarbij de politie geweld gebruikte. Bij een incident zijn soms meerdere eenheden betrokken. Daardoor valt de optelling van het aantal incidenten hoger uit (+241) dan het unieke aantal. In 2025 gebruikten in totaal 12.681 unieke

¹⁵ Onder betrokken politieambtenaren wordt verstaan een unieke politieambtenaar die in 2025 een of meer keren geweld heeft aangewend tijdens een incident.

¹⁶ Het aantal geweldsaanwendungen is gebaseerd op het aantal i8-registraties in de BVH waaraan een dienstnummer is gekoppeld.

politieambtenaren geweld. Doordat politieambtenaren soms ook onder een andere eenheid registreren, valt de optelling van de eenheden hoger uit (+63).

Tabel 5: aantal en percentage (relatief aandeel) van het totaal aantal ingezette geweldsmiddelen per geweldsoort in 2025.

Geweldsoort	Geweldsmiddelen	Relatief
Beanbag	1	0,0%
CS-traangas	5	0,0%
Diensthond	172	0,4%
Dienstvoertuig	309	0,7%
Fysiek geweld (zonder geweldsmiddelen)	26.502	57,9%
Handboeien (als geweldsmiddel gebruikt)	954	2,1%
Inzet beredenen	28	0,1%
Lawaagranaat	3	0,0%
Pepperspray	767	1,7%
Schild	281	0,6%
Spuugmasker	1.511	3,3%
Stroomstootwapen: afvuren cassette(s)	1.301	2,8%
Stroomstootwapen: extra stroom via de pijltjes	167	0,4%
Stroomstootwapen: schokmodus direct op lichaam	13	0,0%
Vuurwapen	1.679	3,7%
Vuurwapen: ter hand nemen	753	1,6%
Wapenstok: elektrisch	9	0,0%
Wapenstok: kort	1.029	2,2%
Wapenstok: lang	592	1,3%
Wapenstok: uitschuifbaar	1.843	4,0%
Waterwerper	6	0,0%
Anders (vrij tekstveld toelichting hulpofficier van justitie (hovj))	7.854	17,2%
Totaal	45.779	100%

Toelichting

- In de tabel staan geweldsmiddelen die behoren tot de basisbewapening. Naast (uitrustings)middelen die formeel geen geweldsmiddel zijn, maar waarmee politieambtenaren wel geweld kunnen toepassen. Het gaat hierbij om handboeien, dienstvoertuig, schild en spuugmasker. Dit zijn nadrukkelijk geen geweldsmiddelen. Voor deze verantwoording is gekozen omdat deze middelen mogelijk voor geweld zijn gebruikt.
- De korte wapenstok is alleen nog in gebruik bij de boa's (die geen onderdeel uitmaken van de cijfers in Tabel 5). Het relatief hoge aandeel van dit geweldsmiddel komt doordat politieambtenaren per abuis dit middel hebben aangekruist in plaats van de categorie uitschuifbare wapenstok.
- Alleen de specialistische eenheid DSI gebruikt de beanbag. De in de tabel opgenomen toepassing betreft een registratiefout. De DSI rapporteert separaat in deze rapportage.
- Er is driemaal het gebruik van het geweldsmiddel lawaagranaat gemeld. Bij controle bleek dat deze per abuis zijn aangevinkt in het systeem.
- Bij één registratie met betrekking tot de elektrische wapenstok blijkt dat in de Eenheid Oost-Nederland een vuurwapen is gebruikt om een ernstig gewond dier uit het lijden te verlossen, maar

dat per ongeluk de elektrische wapenstok is vermeld als gebruikt geweldsmiddel. In de Eenheid Noord-Holland is het gebruik van een elektrische wapenstok per abuis verward met een stroomstootwapen. Het daadwerkelijke aantal inzetten van de elektrische wapenstok komt daarmee op zeven.

- Niet is bekend of er in 2025 gebruik is gemaakt van de geweldsmiddelen grote pepperspray en traanwater. Deze mogen politieambtenaren sinds 25 december 2025 hanteren. Het was niet mogelijk om deze geweldsmiddelen op korte termijn toe te voegen aan het registratiesysteem.

Tabel 6: aantal unieke geweldsaanwendungen bij geweldsmiddel 'Anders (vrij tekstveld toelichting hovj)' uitgesplitst naar 'doel aanwenden geweld'.

Jaar	Geweld tegen	Geweldsaanwendungen	Percentage
2025	Goederen	6.431	82,1
2025	Personen	1.235	15,8
2025	Personen en goederen	163	2,1

Toelichting

In Tabel 5 staat ook de categorie 'Anders'. In Tabel 6 is die categorie uitgesplitst. Hieruit blijkt dat het in ongeveer 82% van de gevallen ging om toepassing tegen goederen (zoals het intrappen van een deur of het forceren van een raam om een pand binnen te gaan).

2.1 Vuurwapengebruik

De handeling 'ter hand nemen van het vuurwapen' moeten politieambtenaren volgens de Ambtsinstructie verplicht melden. Omdat 'het ter hand nemen van het vuurwapen' op zich geen geweld is, komt deze handeling niet voor in de onderstaande tabellen. Tabel 7 splitst het gebruik¹⁷ van het vuurwapen in 2025 uit naar het type handeling met het vuurwapen.

Tabel 7: aantal geweldsaanwendungen per soort vuurwapengebruik in 2025.

Handeling vuurwapen	2025
Gericht schot	212
Ongewild schot	0
Richten/gericht houden	1.228
Waarschuwingsschot	109

Tabel 8: aantal unieke geweldsaanwendungen bij geweldsmiddel 'vuurwapen' uitgesplitst naar 'geweld tegen'.

Jaar	Geweld tegen	Geweldsaanwendungen	Percentage
2025	Goederen ¹⁸	258	15,5%
2025	Personen	1.377	82,6%
2025	Personen en goederen	33	2,0%

Toelichting

Het aantal keren gebruik vuurwapen (1679) in Tabel 5 ligt hoger dan het totaal van de uitsplitsing naar de diverse vormen van vuurwapengebruik in Tabel 7 (212+0+1228+109 = 1549). Deze uitsplitsing kan worden aangegeven in het registratieformulier, maar de hovj doet dit niet altijd.

¹⁷ Het gebruik van een vuurwapen: het richten, het gericht houden of het schieten met een vuurwapen. (art. 4j Ambtsinstructie).

¹⁸ Dieren worden aangemerkt als goederen.

Daarnaast kunnen meerdere categorieën van het vuurwapengebruik worden aangekruist in één geweldsaanwending.

In 198 van de 212 gerichte schoten was er sprake van het doden van een ernstig gewond dier of van een agressief dier (9). Ook in 2025 deden zich in de basispolitiezorg geen gevallen van ongewilde schoten voor.

Uit Tabel 8 valt af te leiden dat de politie het vuurwapen in 15,5% van de gevallen uitsluitend tegen goederen inzette.

2.2 Dienst Speciale Interventies

De Dienst Speciale Interventies (DSI) heeft een bijzondere taakstelling binnen de politieorganisatie. Daarom beschikt de dienst over aanvullende middelen voor het gebruik van geweld. Bij een DSI-inzet passen in veel gevallen meerdere personen geweld toe, wat vergelijking met de verantwoording voor de rest van de politie lastig maakt. Door die taakstelling kent de DSI in absolute zin meer te beoordelen geweldsregistraties. Deze dienen echter in verhouding tot het totaal aantal DSI-inzetten bekeken te worden.

Tabel 9: inzetten DSI en gebruik geweldsmiddelen.

Aantal inzetten met een of meerdere personen	2025
Totaal aantal inzetten	1877
Aantal inzetten met gebruik van geweld	503
Vuurwapen	
Inzetten met gebruik vuurwapen ¹⁹	312
Aantal gericht en gericht houden vuurwapen (vuurlijnen)	296
Richten, gericht houden en gebruiken	16
- Beanbag	11
- Ongewilde schoten	0
- Waarschuwingsschoten (inclusief beanbag)	2
Geweld tegen goederen	
Verbreken toegangsdeur	852
Less lethal	
Aantal inzetten met beanbag	11
Aantal inzetten met stroomstootwapen schietmodus	11
Aantal inzetten met stroomstootwapen schokmodus	10
Totaal less lethal	24
Fysiek geweld	
Aantal inzetten met fysieke aanhoudingen, waarbij geen vuurwapen is ingezet	161
Politiehond	
Aantal inzetten waarbij AOT-hond (Aanhoudings- en Ondersteuningsteam) daadwerkelijk heeft gebeten	6

Toelichting

Bij DSI-inzetprocedures maakt het ter hand nemen van een vuurwapen en het ter aanhouding richten van dit vuurwapen op de verdachte vaak deel uit van de operatie. Formeel gezien is dit geweldstoepassing die als registratie beoordeeld zou moeten worden. Dit levert een onevenredige administratieve druk op wanneer een inzet zonder verdere geweldstoepassingen is verlopen. Omdat voorafgaand aan een DSI-inzet toestemming moet worden gevraagd aan en verleend door het

¹⁹ In 2025 vond een administratieve wijziging plaats bij de DSI. Enkel de inzetten met gebruik van het vuurwapen worden nu nog weergegeven. Dit levert een trendbreuk op met voorgaande jaren toen ook inzetten inclusief overige geweldsmiddelen werden weergegeven.

bevoegd gezag heeft de korpsleiding voor deze situaties een verkorte beoordelingsprocedure vastgesteld.

Wanneer tijdens een DSI-inzet slechts sprake is van het richten en gericht houden van een vuurwapen conform de vooraf gegeven toestemming – zonder andere geweldsaanwendungen die registratie rechtvaardigen – beoordeelt de politiechef deze geweldstoepassing als registratie via een verkorte procedure. Dit gebeurt zonder tussenkomst van een sectorhoofd en de Commissie Geweldsaanwending (zie paragraaf 4.1). Hierbij beoordeelt de politiechef alle daadwerkelijk gerichte vuurlijnen.

Bij de categorie richten, gericht houden en gebruiken is geen onderscheid gemaakt tussen inzet tegen personen of goederen. Ook de inzet van beanbags en waarschuwingsschoten vallen onder deze categorie.

2.3 Geweld in groepsverband

Voor het melden van geweld in groepsverband en vooral bij grotere ME-optredens is in de Ambtsinstructie vastgelegd dat de geweldsmelding wordt gedaan door de meerdere die de last tot de geweldstoepassing heeft gegeven. Deze meerdere meldt dit geweld en wie het heeft toegepast dus bij de hovj. Indien de hovj nadere toelichting nodig heeft om te bepalen of geweld geregistreerd moet worden, kan de hovj de individuele geweldsgebruiker benaderen. Bij registratie krijgen zowel de meerdere als iedere individuele geweldsgebruiker een beoordeling van de politiechef. De betreffende geweldsgebruiker meldt buiten de last toegepast geweld – bijvoorbeeld in een noodweersituatie – afzonderlijk bij de hovj. Bij het interpreteren van de cijfers moet men zich realiseren dat in de huidige registratievorm onmogelijk valt aan te geven hoe vaak een geweldsmiddel binnen groepsoptreden is ingezet. Een groepsoptreden is wel vertegenwoordigd in de cijfers, maar geldt als één incident, met één geweldsgebruiker en eventueel meerdere aparte geweldsmiddelen.

Er bestaat een afspraak²⁰ dat er individueel wordt gemeld en geregistreerd en dat dit buiten de collectieve geweldsmelding blijft. Deze geweldsaanwendungen komen dus wel terug in het algemene overzicht en de tabellen in dit hoofdstuk. Deze afspraak geldt bij incidenten binnen groepsverband als

- Het vuurwapen is gebruikt (niet het ter hand nemen van het dienstpistool, wel het richten, gericht houden of daadwerkelijk schieten);
- Geweld is toegepast dat de dood dan wel lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis heeft veroorzaakt;
- De hovj aanleiding ziet om geweld te registreren.

2.4 Externe buitengewoon opsporingsambtenaren

Hoewel externe buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) werken onder verantwoordelijkheid en gezag van verschillende werkgevers (bijvoorbeeld de vervoersbedrijven), melden zij hun geweldsgebruik bij de politie. In de praktijk is dat de eenheid die de toezichtstaak van de korpschef uitvoert. Voor de Nederlandse Spoorwegen (NS)²¹ is dat bijvoorbeeld de Eenheid Landelijke Expertise en Operaties (LX). Dit gebeurt volgens interne en sinds 1 juli 2020 formele werkafspraken. Gemeentelijke boa's melden bij de eenheid waar de gemeente onder valt.

Als onderdeel van de zogeheten korpscheftaken beoordeelt de politie deze geweldsaanwendungen. De afhandeling en het ervan leren is aan de eigen werkgever. De hovj toetst aan de hand van de criteria van het wettelijke kader en van vakmanschap. Bij een registratie leidt een beoordeling vervolgens tot de vaststelling of al of niet voldaan is aan (onderdelen van) het toetsingskader.

²⁰ Bron: Advies werkwijze verantwoorden geweld op last van de meerdere

²¹ De boa's van de Nederlandse Spoorwegen registreren volgens een eigen systeem.

In 2025 waren er 652 incidenten waarbij boa's geweld gebruikten. Los hiervan rapporteert de LX over geweldsaanwendungen bij de NS en overige partijen (met name regionale vervoerders).

Tabel 10: aantal unieke incidenten waarbij de medewerker geweld als 'direct toezichhouders' zijn opgegeven per organisatorische eenheid en jaar²².

Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025
Amsterdam	101	169	201	165	114
Den Haag	177	141	104	92	66
Landelijke Eenheid (opgeheven per 1 januari 2024)	59	104	90	0	0
Landelijke Expertise en Operaties (LX)	0	0	2	165	0
Limburg	29	28	14	28	15
Midden-Nederland	52	36	42	51	58
Noord-Holland	84	70	32	51	80
Noord-Nederland	15	19	44	59	40
Oost-Brabant	11	90	61	72	9
Oost-Nederland	31	59	35	46	100
Rotterdam	0	3	82	121	120
Zeeland-West-Brabant	5	17	57	23	50
Totaal	564	736	764	873	652

Zie de Bijlage 3 Jaarrapport LX externe boa's voor nadere toelichting op de cijfers over 2025 en de ontwikkelingen daarin. Hierin zijn de jaren 2021, 2022, 2023 en 2024 ter vergelijking en voor de volledigheid opgenomen.

²² Voor de ontwikkeling van het aantal incidenten waarbij boa's betrokken waren wordt gekeken naar het aantal incidenten waarbij die medewerkers die als direct toezichhouders zijn opgegeven als 'medewerker geweld' zijn geregistreerd.

3 Vergelijking 2022-2025

Dit hoofdstuk vergelijkt de cijfers over de periode 2022-2025 voor het totaal aantal unieke incidenten, geweldsaanwendingen, betrokken politieambtenaren en geweldsmiddelen. Deze kunnen afwijken van de eerder gepubliceerde cijfers vanwege de eerdergenoemde overloop over de jaargrenzen heen. Ook speelt een rol dat over 2025 geen Politieacademiecijfers zijn gebruikt. Deze rapportage gebruikt de cijfers en teleenheden van BMI. Dit levert een verschil op met de voorgaande rapportage. Deze rapportages vallen daarom niet met elkaar te vergelijken. Alle cijfers in deze rapportage komen van en zijn geverifieerd door BMI en zijn daardoor wel vergelijkbaar.

3.1 Incidenten, geweldsaanwendingen, politieambtenaren en geweldsmiddelen

Over de jaren 2022 tot en met 2025 waren er in totaal 91.665 unieke incidenten met 146.461 geweldsaanwendingen. Hierbij hebben 48.031 politieambtenaren²³ in totaal 170.833 geweldsmiddelen ingezet.

In 2025 gebruikte de politie in 0,94 procent van de behandelde incidenten geweld. Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 was dat respectievelijk 0,80%, 0,88% en 0,90%. Dit afgezet tegen het feit dat er in 2025 (ten opzichte van 2024) 3,9% meer incidenten waren waarbij de politie ter plaatse kwam. Deze toename van het totale aantal incidenten verklaart gedeeltelijk waarom het absolute aantal GDPA-incidenten en de daarbij behorende geweldsaanwendingen zijn gestegen. In minder dan 1% van de gevallen waarin zij moet handelen, gebruikt de politie dus geweld. Daarbij gaat het veelal om situaties waarbij de politie een persoon onder controle moet brengen die zich daaraan probeert te onttrekken.

Tabel 11: aantal incidenten totaal, unieke GDPA-incidenten, geweldsaanwendingen, politieambtenaren en geweldsmiddelen per jaar.

	2022	2023	2024	2025	Totaal
Incidenten totaal	2.608.734	2.560.482	2.573.823	2.674.702	10.417.741
Unieke GDPA-incidenten	20.863	22.535	23.104	25.163	91.665
Geweldsaanwendingen	33.961	36.006	36.768	39.726	146.461
Betrokken politieambtenaren	11.360	11.889	12.101	12.681	48.031 ²⁴
Geweldsmiddelen	40.426	42.004	42.624	45.779	170.833

Tabel 11 laat zien dat de cijfers over 2025 in absolute getallen toenemen ten opzichte van voorgaande jaren. Procentueel gezien betreft dat een enkele tiende procentpunt. Het ligt dan ook voor de hand te veronderstellen dat het aantal GDPA-incidenten samenhangt met het totale 'aanbod' van incidenten waarvoor politieambtenaren ter plaatse komen. Met deze gelijkmatige ontwikkeling blijven de onderlinge verhoudingen min of meer gelijk.

²³ Dit getal telt onterecht op. Het is onzuiver omdat dezelfde unieke politieambtenaren over vier jaar bij elkaar worden opgeteld. Voor de opstellers van dit rapport was het niet mogelijk om dit getal te filteren.

²⁴ Dit getal telt onterecht op. Het is onzuiver omdat dezelfde unieke politieambtenaren over vier jaar bij elkaar worden opgeteld. Voor de opstellers van dit rapport was het niet mogelijk om dit getal te filteren.

3.2 Ontwikkeling totaal aantal incidenten en incidenten met GDPA op eenheidsniveau

De vorige paragraaf vergeleek op landelijk niveau de jaarlijkse cijfers met elkaar. In de onderstaande tabellen is onderscheid gemaakt naar eenheidsniveau en jaar.

Eenheden verschillen onder andere qua oppervlakte, inwonersaantal en werkaanbod. Deze tabellen zijn daarom niet bedoeld om eenheden onderling met elkaar te vergelijken. Als er behoefte bestaat dit wel te doen, dan is nader onderzoek nodig.

Tabel 12: het aantal unieke incidenten per organisatorische eenheid en jaar.

Eenheid	2022	2023	2024	2025
Noord-Nederland	1587	1813	1791	1822
Oost-Nederland	3105	3174	3293	3359
Midden-Nederland	2005	2188	2208	2250
Noord-Holland	1370	1403	1512	1660
Amsterdam	2561	2921	2912	3060
Den Haag	3206	3402	3238	3313
Rotterdam	1924	1997	2159	3064
Zeeland-West-Brabant	1344	1503	1675	1618
Oost-Brabant	2018	2149	2058	2382
Limburg	1513	1758	2031	2149
Landelijke Eenheid (beëindigd)	406	419	-	-
Landelijke Expertise en Operaties	-	-	387	667
Landelijke Opsporing en Interventies	-	-	22	28
Politiedienstencentrum	8	10	21	22
Ondersteunende Dienst Politieacademie	5	5	5	7
Staf Korpsleiding	2	2	4	3
Totaal	21054	22744	23316	25404
Totaal uniek	20863	22535	23104	25163

Doordat bij een incident soms meerdere eenheden aanwezig zijn, valt de optelling van het totaal aantal incidenten hoger uit dan het aantal 'totaal uniek'.

Het gaat hierbij om 2022 (+191), 2023 (+209), 2024 (+212) en 2025 (+241).

Tabel 13: aantal unieke geweldsaanwendungen per organisatorische eenheid per jaar.

Eenheid	2022	2023	2024	2025
Noord-Nederland	2365	2623	2622	2608
Oost-Nederland	4828	4811	4878	4962
Midden-Nederland	3260	3408	3317	3461
Noord-Holland	2117	2151	2306	2482
Amsterdam	3969	4605	4527	4735
Den Haag	4857	5245	5030	5026
Rotterdam	3506	3509	3709	4911
Zeeland-West-Brabant	2238	2287	2587	2516
Oost-Brabant	3597	3829	3769	4533

Eenheid	2022	2023	2024	2025
Limburg	2615	2916	3354	3533
Landelijke Eenheid (beëindigd)	593	605	-	-
Landelijke Expertise en Operaties	-	-	614	892
Landelijke Opsporing en Interventies	-	-	25	32
Politiedienstencentrum	9	10	21	22
Ondersteunende Dienst Politieacademie	5	5	5	10
Staf Korpsleiding	2	2	4	3
Totaal	33961	36006	36768	39726

3.3 Doel van een geweldsaanwending

Tabel 14: aantal geweldsaanwendingen per doel geweldsaanwending in vijf categorieën voor de jaren 2022-2025 opgeteld²⁵.

Categorie	Doel geweldsaanwending	Aantal	Percentage
Aanhouden	Aanhouding verdachte	46.675	31,9%
	Aanhouding veroordeelde	940	0,6%
	Aanhouding persoon met onbegrepen gedrag	3.974	2,7%
	Staandehouding vreemdeling	56	0,0%
	Aanleggen handboeien	14.957	10,2%
	Insluitingsproces	3.815	2,6%
	Totaal	70.417	48,1%
Afwenden	Afwenden van geweld	16.513	11,3%
	Agressief dier	174	0,1%
	Totaal	16.687	11,4%
Ordehandhaving	Ter handhaving openbare orde	20.091	13,7%
	Tijdens oproerige beweging	770	0,5%
	Totaal	20.861	14,2%
Hulpverlening	Binnentreden ²⁶	5.286	3,6%
	Ter hulpverlening	13.107	8,9%
	Doden ernstig gewond dier	688	0,5%
	Totaal	19.081	13,0%
Overig	Anders/niet ingevuld	18.989	12,9%
	Onbekend	426	0,3%
	Totaal	19.415	13,2%
Totaal	Totaal	146.461	100%

²⁵ De uitsplitsing over de jaren 2022 tot en met 2025 staat in Tabel 25 in Bijlage 5.

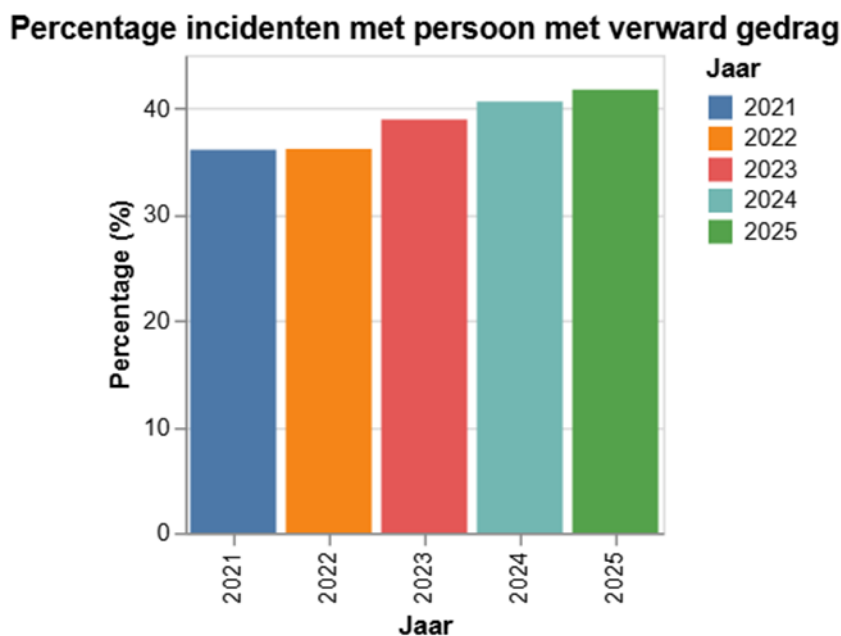
²⁶ Het aanwenden van geweld voor binnentreden kan behalve voor hulpverlening ook gericht zijn op aanhouding.

Bijna de helft van de geweldstoepassingen in de periode 2022-2025 richtte zich op het verrichten of afhandelen van een aanhouding. Uiteraard kan geweld voor andere doelen, zoals het afwenden van geweld of handhaving van de openbare orde, ook leiden tot een aanhouding. Zie Tabel 25 (Bijlage 5) voor een gedetailleerde weergave over de jaren.

3.3.1 Personen met onbegrepen gedrag

In Tabel 14 is een significante rol weggelegd voor de groep personen met onbegrepen gedrag. Daaronder verstaat de politie: *'Eenieder die vanwege zijn al dan niet tijdelijk verstoorde oordeelsvermogen gedrag vertoont waarmee hij zichzelf of enige ander in gevaar brengt en/of een bedreiging vormt voor de openbare orde en veiligheid.'*²⁷ Dit heeft betrekking op het gedrag dat de politie waarneemt. Het percentage GDPA-incidenten met personen met onbegrepen gedrag is toegenomen.

Figuur 1: incidenten met personen met onbegrepen gedrag per jaar landelijk.²⁸

²⁷ Abraham, M., & Nauta, O. (2014). Politie en 'verwarde personen': onderzoek naar optreden van de politie in relatie tot personen met verward gedrag. Amsterdam: DSP-groep.

²⁸ De cijfers van de DSI zijn hier niet in opgenomen.

3.4 Ontwikkeling gewelddsmiddelen 2022-2025

Uitsplitsing van het gebruik van gewelddsmiddelen over de jaren heen leidt tot het volgende beeld:

Tabel 15: het totaal aantal ingezette gewelddsmiddelen per gewelddsoort en per jaar.

Gewelddsoort	2022	2023	2024	2025
Beanbag ²⁹	1	0	0	1
CS-traangas	5	3	6	5
Diensthond	142	121	115	172
Dienstvoertuig	330	392	344	309
Fysiek geweld (zonder gewelddsmiddelen)	22414	23687	24300	26502
Handboeien (als gewelddsmiddel gebruikt)	1198	1064	963	954
Inzet beredenen	46	30	20	28
Lawaagranaat	0	0	0	3
Pepperspray	1096	799	753	767
Schild	266	300	261	281
Spuugmasker	999	1194	1276	1511
Stroomstootwapen: afvuren cassette(s)	1246	1345	1114	1301
Stroomstootwapen: extra stroom via de pijltjes	274	211	185	167
Stroomstootwapen: schokmodus direct op lichaam	90	31	14	13
Vuurwapen	2149	1910	1778	1679
Vuurwapen: ter hand nemen	1009	831	734	753
Wapenstok: elektrisch	3	7	4	9
Wapenstok: kort ³⁰	1184	1191	1141	1029
Wapenstok: lang	534	500	522	592
Wapenstok: uitschuifbaar	1574	1627	1557	1843
Waterwerper	0	8	2	6
Anders (vrij tekstveld toelichting hovj)	5866	6753	7535	7854

Onder leiding van de Politieacademie is recentelijk wetenschappelijk onderzoek verricht naar de inzet van gewelddsmiddelen en de verhouding daartussen (Evaluatieonderzoek Gewelddsmiddelen).

In Tabel 15 valt op dat onder andere de categorieën fysiek geweld, diensthond en afvuren SSW zijn toegenomen. Voor een juiste duiding van deze stijging wordt het Evaluatieonderzoek Gewelddsmiddelen afgewacht. Daarnaast heeft onafhankelijk onderzoek door Nivel alle stroomstootwapeninzetten in 2022 tot en met 2024 gemonitord. Het onderzoek is in juni 2025 gepubliceerd³¹. Uit de monitorgegevens van de politieacademie blijkt dat het dreigen met het stroomstootwapen een daling heeft veroorzaakt in het gebruik van de overige gewelddsmiddelen (met name het vuurwapen) en dat dreigen met het stroomstootwapen in driekwart van de gevallen voldoende was om de situatie te de-escaleren.

Het onderzoek laat zien dat de gevolgen van het stroomstootwapengebruik bij de doelpersoon niet leiden tot meer dan gering lichamelijk letsel. Als er al letsel ontstaat dan bestaat dat uit valletsel. Het gebruik van het vuurwapen kan wel degelijk ernstig letsel veroorzaken. Daarom zet de agent op straat in het kader van de subsidiariteit eerder het stroomstootwapen in. Het is daarmee een effectief wapen met grote afschrikking en kleine risico's. Dat verklaart de verhoogde inzet van het stroomstootwapen.

²⁹ De beanbag wordt enkel door de specialistische eenheid DSI gebruikt. De in de tabel opgenomen aanwending betreft een registratiefout.

³⁰ De korte wapenstok is alleen nog in gebruik bij de boa's (die geen onderdeel zijn van de cijfers in dit rapport). Het hoge aandeel van dit gewelddsmiddel wordt veroorzaakt door het feit dat politieambtenaren abusievelijk dit middel hebben aangekruist in plaats van de categorie uitschuifbare wapenstok.

³¹ Scherpenzeel, A., Ceelen, M., Eckhardt, N. & Dückers, M. 2025. *Gezondheidseffecten van het stroomstootwapen*. Nivel.

3.4.1 Ontwikkeling gewildsmiddel vuurwapen

Een uitsplitsing van het gebruik van het vuurwapen over de jaren heen leidt tot het volgende beeld:

Tabel 16: aantal unieke geweldsaanwendingen per soort vuurwapengebruik per jaar.

Handeling vuurwapen	2022	2023	2024	2025
Gericht schot	85	177	219	212
Ongewild schot	2	4	0	0
Richten/gericht houden	1521	1346	1299	1228
Waarschuwingsschot	132	99	83	109

Het vuurwapengebruik daalt meerdere jaren achtereen (zie Tabel 15). Opvallend hierbij is dat het aantal gerichte schoten slechts licht is afgenomen en lijkt in 2025 te stabiliseren (zie Tabel 16). Het aantal waarschuwingsschoten nam de afgelopen jaren flink af, al laat 2025 weer een stijging zien (zie Tabel 16).

De inzet van het vuurwapen daalde in 2025 dus ten opzichte van voorgaande jaren. Na een flinke stijging in opeenvolgende jaren daalde de categorie 'ter hand nemen van het vuurwapen' geleidelijk. Deze trend lijkt in 2025 te stabiliseren (zie Tabel 15). Mogelijk hebben aan deze daling drie factoren bijgedragen:

- De aandacht voor het correct registreren van het vuurwapen;
- De aandacht voor de BTGP-procedures (Benadering Techniek Gevaarlijke Personen, waarbij meer uit de holster wordt gewerkt);
- De komst van het stroomstootwapen.

Hierbij wordt aangenomen dat het stroomstootwapen de ruimte tussen de pepperspray en het vuurwapen deels heeft opgevuld. Dit komt de proportionaliteit en subsidiariteit ten goede.

Tabel 17: aantal unieke geweldsaanwendingen bij gewildsmiddel 'vuurwapen' uitgesplitst naar 'gewild tegen', 'soort vuurwapengebruik' en 'jaar'.³²

Jaar	Gewild tegen	Richten/gericht houden	Waarschuwingsschot	Gericht schot	Ongewild schot
2022	Goederen	35	0	61	2
2022	Personen	1445	130	19	0
2022	Personen en goederen	41	2	5	0
2023	Goederen	33	1	163	3
2023	Personen	1284	95	10	1
2023	Personen en goederen	29	3	4	0
2024	Goederen	48	1	198	0
2024	Personen	1216	80	17	0
2024	Personen en goederen	35	2	4	0
2025	Goederen	35	4	194	0
2025	Personen	1168	103	15	0
2025	Personen en goederen	25	2	3	0

De categorie 'aantal gerichte schoten op goederen' (zie Tabel 17) vertoont over de jaren heen een stijging. Dit komt mogelijk doordat de herziene Ambtsinstructie de mogelijkheid biedt om ernstige gewonde dieren al dan niet middels een vuurwapen uit hun lijden te verlossen (198 keer in 2025). De stijging van het aantal waarschuwingsschoten na de dalende trend valt vooralsnog niet te verklaren. Nader onderzoek is hiervoor nodig. Een verklaring kan liggen in de aanhoudende aandacht voor

³² Dieren worden aangemerkt als goederen.

vuurwapentraining en procedures, die politieambtenaren vaardiger maakt in het toepassen van de regelgeving rondom het geweldsmiddel vuurwapen. De komst van het geweldsmiddel stroomstootwapen kan hierbij eveneens een rol spelen.

3.5 Ontwikkeling geweldsregistraties en -mutaties 2022-2025

Tabel 24: aantal geweldsmutaties en geweldsregistraties en het relatieve aandeel (%) van de geweldsregistraties op het totaal aantal geweldsaanvendingen per organisatorische eenheid en jaar.

Voor de leesbaarheid zijn deze ontwikkelingen opgenomen in Bijlage 4, Tabel 24.

De jaren 2022 tot en met 2025 tonen een stijging van het aantal incidenten, geweldsaanvendingen en geweldsmutaties, terwijl het aantal geweldsregistraties in 2024 licht afnam. Afgezet tegen 2024 vertoont 2025 het volgende beeld:

- Het totale aantal incidenten is gestegen met 4%;
- Er is een toename van het aantal unieke GDPA-incidenten van ongeveer 9%;
- Het aantal geweldsaanvendingen nam toe met ongeveer 8%;
- Het aantal geweldsmutaties nam daarmee toe met 8,5%;
- Het aantal geweldsregistraties nam af met 1%.

Sinds 2019 draagt het Stelsel Geweldsaanvending bij aan meer bewustwording en het zich meer eigen maken van het correct melden en vastleggen van geweldsaanvendingen in de politiesystemen. Door het verbeteren van werkrouines ontstaat steeds beter zicht op geweldstoepassingen. De toename ervan betreft dus deels een registratie-effect dat geweldsaanvendingen zichtbaarder maakt. Correcter melden en vastleggen draagt bij aan de relatieve daling van het aantal geweldsregistraties.

3.6 Ontwikkeling cijfers DSI 2022-2025

Zoals eerder vermeld is het niet mogelijk om de DSI-cijfers op te tellen bij de totalen van de eenheden. Zie hiervoor de verklaring in paragraaf 2.2.

Net als in 2024 nam het 'gebruik van het vuurwapen' in 2025 af ten opzichte van de voorgaande jaren. Vermoedelijk ligt de hoofdreden in het optimaliseren van technieken, tactieken en procedures bij de DSI. Deze trend lijkt zich in 2025 voort te zetten. Het totale aantal DSI-inzetten is namelijk gestegen, terwijl het aantal zaken met gebruik van geweld daalde.

Tabel 18: inzetten DSI en gebruik geweldsmiddelen.

Aantal inzetten met een of meerdere personen	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal inzetten	1726	1926	1738	1877
Aantal inzetten met gebruik van geweld	677	862	766	503
Vuurwapen				
Inzet met gebruik vuurwapen, inclusief fysieke aanhouding en AOT-hond ³³	509	669	612	312
Gericht en gericht gehouden vuurwapen (vuurlijnen)	675	507	302	296
Richten, gericht houden en gebruiken	13	9	12	16
Beanbag	11	8	14	11
Ongewilde schoten	1	0	2	0
Waarschuwingsschoten (inclusief beanbag)	1	1	9	2
Geweld tegen goederen				

³³ In 2025 was er een administratieve wijziging bij de DSI. Enkel de inzetten met gebruik van het vuurwapen worden nu nog weergegeven. Dit levert een trendbreuk op met voorgaande jaren.

Aantal inzetten met een of meerdere personen	2022	2023	2024	2025
Verbreken toegangsdeur	-	-	686	852
Less lethal				
Aantal inzetten met de beanbag	11	8	14	11
Aantal inzetten met stroomstootwapen schietmodus	10	7	5	11
Aantal inzetten met stroomstootwapen schokmodus	1	1	0	10
Totaal aantal inzetten met stroomstootwapen	11	8	5	21
Fysiek geweld				
Totaal aantal inzetten met fysieke aanhoudingen	141	173	101	161
Politiehond				
Aantal inzetten waarbij AOT-hond daadwerkelijk is ingezet (bijten)	3	3	4	6

4 Beoordeling geweldsregistraties

4.1 Werking intern proces

Nadat de hovj een geweldsregistratie heeft opgemaakt, adviseren het sectorhoofd en de Commissie Gewelddaanwending de politiechef over het wel of niet (ten dele) voldoen aan het toetsingskader. In die adviezen bekijken zij het handelen aan de hand van onderstaande criteria.

Figuur 2: toetsingskader

Wettelijk kader (Art. 7 Politiewet, Ambtsinstructie)	Vakmanschap
1. Rechtmatige uitoefening van je bediening.	1. Respectvol
2. Het doel rechtvaardigt het toegepaste geweld, mede gelet op de hieraan verbonden risico's en gevaren.	2. Voorspelbaar en betrouwbaar
3. Aan het geweld is zo mogelijk een waarschuwing voorafgegaan.	3. De-escalerend
4. Subsidiariteit: het toegepaste geweld is het minst ingrijpende middel.	4. Zorgvuldig
5. Proportionaliteit: het toegepaste geweld staat in verhouding tot het beoogde doel.	5. Moedig, maar niet overmoedig
6. Het geweldsmiddel is afgegeven, de politieambtenaar is getraind in het toepassen van geweld en de Politiewet en Ambtsinstructie zijn nageleefd.	

Het sectorhoofd is regisseur en samensteller van het geweldsdossier. Hij ontvangt de geweldsregistratie van de hovj en verricht eventueel noodzakelijk onderzoek om de politiechef te kunnen adviseren. Het door het sectorhoofd samengestelde dossier wordt inclusief het advies aan de politiechef ter beschikking gesteld aan de commissie, zodat deze de politiechef eveneens kan adviseren.

De Commissie Gewelddaanwending heeft bij de behandeling de keuze uit drie werkwijzen:

- Een voorzittersadvies. De voorzitter adviseert over de geweldsaanwending – bijgestaan door bijvoorbeeld de secretaris en zonder de overige commissieleden te raadplegen.
- Een commissieadvies na schriftelijke raadpleging.³⁴ De secretaris stelt, desgewenst in overleg met de voorzitter, een conceptadvies op en legt dit met de beschikbare stukken voor aan de commissieleden, die er schriftelijk op reageren. Dit advies moet tot stand komen door de inbreng van minimaal vijf leden, onder wie in elk geval het lid dat niet is aangesteld als ambtenaar van politie (vanuit burgerperspectief toetsend).
- Een commissieadvies na mondeling overleg.

³⁴ Adviezen na schriftelijke raadplegingen worden nagenoeg niet gegeven.

De politiechef neemt kennis van de adviezen van het sectorhoofd en de Commissie Gewelddaanwending en beoordeelt of het toegepaste geweld voldoet aan zowel het wettelijke kader als de eisen van vakmanschap en daarmee aan het toetsingskader. Ook stelt de politiechef eventuele leerpunten vast.

Het toetsingskader betreft het wettelijke kader en de vakmanschapseisen (zie Figuur 2).

Als de politiechef een geweldsaanwending beoordeelt als ‘niet voldaan aan (onderdelen van) het toetsingskader’, dan betekent dat niet per definitie dat dit geweld ook onrechtmatig is. Momenteel is het nog niet mogelijk om onderscheid aan te brengen tussen de redenen waarom de betreffende geweldstoepassing niet voldoet aan (een onderdeel van) het toetsingskader. Daarom beperkt deze rapportage zich tot ‘voldoet of voldoet niet aan (onderdelen van) het toetsingskader’.

De hovj is verplicht geweldsaanwendingen te registreren als er sprake is van een of meerdere van de onderstaande drie situaties uit de Ambtsinstructie³⁵:

- Het gebruik van het vuurwapen (niet het ter hand nemen van het vuurwapen, wel het richten, gericht houden of daadwerkelijk schieten)³⁶;
- Het toegepaste geweld heeft de dood dan wel lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis veroorzaakt;

In het laatste geval registreert de hovj ook als het gebruikte geweld daar naar zijn oordeel aanleiding toe geeft.

De registratieverplichting zegt nadrukkelijk niets over de inhoud van het te verwachten oordeel van de politiechef. Evengoed betekent een oordeel van de politiechef dat het geweld niet voldoet aan het toetsingskader niet dat deze geweldsaanwending ook onrechtmatig was.

4.2 Overzicht beoordeling geweldsregistraties door politiechef

Tabel 19 geeft per organisatorische eenheid een overzicht van

- Het aantal geweldsaanwendingen in 2025 waarvan een geweldsregistratie is opgemaakt;
- Hoeveel er in 2025 zijn beoordeeld en met welk resultaat;
- Hoeveel geweldsregistraties uit 2025 per 1 januari 2026 nog beoordeeld moeten worden.

De tabel bevat uitsluitend cijfers over geweldsregistraties uit het kalenderjaar 2025, aangezien er in voorgaande rapportages sprake was van een door- en overloop uit eerdere jaren. Het is daarom niet mogelijk deze tabel met eerdere jaren te vergelijken. In 22% (369) van de beoordeelde zaken³⁷ bleek het gebruikte geweld niet of slechts ten dele te voldoen aan het toetsingskader.

³⁵ Artikel 17 lid 3 Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en andere opsporingsambtenaren.

³⁶ Definitie van het gebruik van een vuurwapen: het richten, het gericht houden of het schieten met een vuurwapen (Ambtsinstructie art. 4j)

³⁷ Peildatum 9 februari 2026

Tabel 19: beoordeling geweldsregistraties van 2025 naar organisatorische eenheid.

Eenheid	Aantal geweldsregistraties van 2025 ³⁸	Aantal geweldsregistraties beoordeeld	Oordeel: voldoet aan toetsingskader	Oordeel: Voldoet niet/deels aan toetsingskader	Aantal nog te beoordelen per 9/2/26
Amsterdam	167	77	39	38	67 ³⁹
Den Haag	223	213	170	43	17
Landelijke Eenheid (tot 2024)					
Landelijke Expertise en Operaties	99	33	30	3	74
Landelijke Opsporing en Interventies	0 ⁴⁰	12	12	0	5
Limburg	160	75	54	21	88
Midden-Nederland	148 ⁴¹	106	75	31	40
Noord-Holland ⁴²	92	49	30	19	42
Noord-Nederland	236	193	171	22	35
Oost-Brabant	148	108	88	20	56
Oost-Nederland	306	231	184 ⁴³	47	26
Rotterdam	515	473	381	92	42
Zeeland-West-Brabant	142	116	80	33	9 ⁴⁴
Politieacademie	0				
Politiedienstencentrum	2				2
Staf Korpsleiding	0				
Totaal	2.238	1.686	1.314	369	503

Uit deze tabel blijkt dat driekwart van de in 2025 opgemaakte geweldsregistraties begin 2026 waren beoordeeld. De doorlooptijd voor deze beoordelingen bedraagt gemiddeld dertien weken. Dit kan verklaren waarom een kwart van de geweldsregistraties nog niet was afgehandeld. Tijdens het opstellen van deze rapportage waren de registraties uit de maanden oktober tot en met december 2025 namelijk nog in behandeling.

In de tabel tellen niet alle rijen op, doordat geweldszaken op basis van de ‘pleegplaats’ automatisch aan een eenheid worden toegewezen. Het geweld kan zijn toegepast door een politieambtenaar van een andere regionale of landelijke eenheid dan de eenheid waar de ‘pleegplaats’ onder valt. Eenheden

³⁸ Opgave volgens de BVH.

³⁹ De Eenheid Amsterdam heeft aangegeven dat de nog te beoordelen zaken voornamelijk bestaan uit voorzittersadviezen en dat deze zaken over het algemeen voldoen aan het toetsingskader. Deze zaken waren door tijdsgebrek op de peildatum nog niet formeel afgerond. Dat geeft een scheef beeld van de beoordelingsverhouding tussen het wel en niet voldoen aan het toetsingskader. De eenheid verwacht, net als in voorgaande jaren, dat het aantal zaken dat niet voldoet aan het toetsingskader tussen de 25% en 35% ligt.

⁴⁰ De DSI meldt niet middels de BVH. Dit kan verklaren waarom dit getal nul is. Uit achterliggende data blijkt dat er twaalf registraties zijn beoordeeld door de politiechef en vijf nog moeten worden beoordeeld. Het totale aantal registraties bedraagt zeventien.

⁴¹ De Eenheid Midden-Nederland heeft aangegeven dat 167 geweldregistraties zich in het beoordelingsproces bevinden. Dit verschil wordt mogelijk verklaard door het hanteren van een andere peildatum dan 6 januari 2025.

⁴² In de Eenheid Noord-Holland heeft de adviescommissie besloten dat twee zaken niet onder haar competentie vallen. Deze zaken hielden verband met het juist toepassen van bevoegdheden omtrent het verrichten van een aanhouding.

⁴³ De Eenheid Oost-Nederland wijkt af van het landelijk proces. Het uit hun lijden verlossen van ernstig gewonde dieren wordt beoordeeld door het sectorhoofd, onder auspiciën van de politiechef. Deze zaken zijn echter niet meegenomen in de opgave van de Eenheid Oost-Nederland.

⁴⁴ De Eenheid Zeeland-West-Brabant heeft aangegeven zes zaken nog te moeten beoordelen. De eenheid blijkt echter in drie zaken wel een beoordeling te hebben opgesteld, maar gaf daarin geen oordeel over het geweld. In de Jaarrapportage 2025 zijn deze drie zaken opgeteld bij ‘nog te beoordelen’ om de overige cijfers zuiver te houden.

wisselen deze zaken met elkaar uit, omdat de geweldsbeoordeling moet worden uitgevoerd door de politiechef onder wie de geweldsgebruiker ressorteert.
Zoals eerder aangegeven zijn de DSI-cijfers niet zonder meer vergelijkbaar met die van de eenheden. Vandaar dat de beoordelingen van de DSI-geweldregistraties apart in Tabel 20 staan.

Tabel 20: beoordelingen geweldsregistraties DSI.

Beoordeling geweld DSI	2022	2023	2024	2025
Aantal zaken verkorte procedure	675	507	334	300
Beoordeling: voldaan aan toetsingskader	675	507	334	300
Aantal zaken reguliere procedure in Commissie Geweldsaanwending LO/LX besproken	20	18	10	12
Advies Commissie Geweldsaanwending: voldoet aan het toetsingskader	20	17	10	12
Totaal aantal zaken beoordeeld	695	525	344	309

Toelichting

De DSI paste in 2024 de autoprocedure (aanhouding in voertuig) aan door meer te werken vanuit de holster. Dit leidde tot minder vuurwapengebruik (richten en gericht houden) en dus ook tot minder geweldsregistraties. Deze trend lijkt in 2025 door te zetten, omdat het aantal DSI-inzetten steeg, terwijl het aantal geweldsaanwendingen daalde (zie Tabel 18). De DSI ontwikkelde de in 2024 aangepaste procedure verder en paste deze breder toe, bijvoorbeeld bij in pandige inzetten. Ook daar werkt de DSI nu meer vanuit de holster. De daling in het aantal geweldsaanwendingen in 2025 leidde ook tot daling van het aantal via de verkorte procedure beoordeelde zaken.

5 Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK)

5.1 Cijfers interne onderzoeken 2025

Een incident waarbij een politieambtenaar geweld heeft gebruikt, kan leiden tot:

- Klachten van burgers over het optreden;
- Strafrechtelijk onderzoek door de Rijksrecherche of VIK in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM);
- Feitenonderzoek naar geweldsaanwending (artikel 511a Wetboek van Strafvordering);
- Oriënterend, lijn- of disciplinair onderzoek in opdracht van het bevoegd gezag.

Tabel 21: overzicht VIK-onderzoeken naar aanleiding van geweldsaanwendingen.⁴⁵

VIK Eenheid	Lijn-onderzoek naar geweldsaanwending	Disciplinair onderzoek naar geweldsaanwending	Feiten-onderzoek (511a Sv) uitgevoerd door VIK	Geen verdere opvolging na feiten-onderzoek	Nog in onderzoek of besluitvorming	Regulier opsporings-onderzoek uitgevoerd door VIK
Amsterdam	0	0	50	1	33	22
Den Haag	0	0	9	4	5	1
Limburg	1	0	0	0	0	25
Landelijke Expertise en Operaties	0	0	0	0	0	6
Landelijke Opsporing en Interventies	0	0	0	0	0	1
Midden-Nederland	2	0	4	3	1	18
Noord-Holland	0	7	11	8	3	4
Noord-Nederland	1	0	6	3	3	16
Oost-Brabant	0	0	5	4	1	1
Oost-Nederland	0	1	2	1	1	0
Politiedienstencentrum	0	0	0	0	0	0
Rotterdam	2	4	1	0	4	70
Zeeland-West-Brabant	0	1	6	5	1	7
Politieacademie	0	0	0	0	0	0

Toelichting

De verschillende aantallen van de eenheden zijn deels te verklaren door een verschil in de manier van registreren. Sommige VIK's registreren alle meldingen en aangiften van geweld door politieambtenaren en andere registreren alleen de GDPA-meldingen en aangiften die uiteindelijk leiden tot een lijn-, disciplinair-, feiten- of strafrechtelijk onderzoek.

De officier van justitie kan een feitenonderzoek naar een geweldsaanwending (art. 511a Wetboek van Strafvordering) bevelen, gericht op de beoordeling of het geweld is gebruikt volgens de geweldsinstructie. Afhankelijk van de ernst van het geweld verricht de Rijksrecherche of VIK zo'n onderzoek.

Als uit het feitenonderzoek blijkt dat de politie overeenkomstig de geweldsinstructie heeft gehandeld dan is er geen verdere OM-opvolging. Wel is opvolging in het disciplinaire traject mogelijk. De vraag of er sprake is van plichtsverzuim is namelijk een andere dan de vraag of het gaat om strafbaar handelen. Als het feitenonderzoek aantoont dat het gebruikte geweld niet overeenkomstig de geweldsinstructie is, dan kan de officier van justitie een regulier opsporingsonderzoek gelasten. Afhankelijk van de ernst van het geweld verricht de Rijksrecherche of VIK dat onderzoek.

⁴⁵ Cijfers van feiten- en opsporingsonderzoeken door de Rijksrecherche zijn niet bekend bij de politie.

Tabel 22: maatregelen naar aanleiding van disciplinaire onderzoeken, inclusief lijnonderzoek (bron: Team Arbeidszaken).

Maatregel	Aantal
Schriftelijke berisping	6
Inhouden verlof	5
Inhouden salaris	1
Plaatsing lagere schaal	0
Voorwaardelijk ontslag	2
Onvoorwaardelijk ontslag	0
Waarschuwing	0
Wel plichtsverzuim, geen straf	1
Totaal	15

De cijfers van het totaal aantal lijn- en disciplinaire onderzoeken (Tabel 21) en van het aantal opgelegde maatregelen (Tabel 22) verschillen. Dat kan komen doordat VIK registreert op het begin en einde van een onderzoek en het Team Arbeidszaken op de uitreiking van een besluit. Mogelijk gebeurde het incident vóór 2025 of is het disciplinaire onderzoek in 2025 afgerond. Verder betreft het zaken waarin het gaat om één integriteitsschending geweld (lees: de eerste verweten gedraging). Meerdere gedragingen kunnen dus samen leiden tot de opgelegde straf.

5.2 Cijfers klachten

In 2025 zijn er 12.387 klachten over de politie geregistreerd. Daarvan zijn er 11.242 in 2025 afgerond en die gingen in 766 gevallen over politiegeweld. Tabel 23 geeft weer welke geweldsmiddelen deze afgehandelde klachten betroffen.

Tabel 23: ontwikkeling totaal aantal afgehandelde klachtelelementen naar geweldsmiddel over 2022-2025.

Middel	2022	2023	2024	2025
Diensthond				
- Diensthond	16	10	9	20
Fysiek				
- Fysiek	307	296	384	283
- Fysiek geweld, duwen	83	85	111	88
- Fysiek geweld, naar de grond	42	70	67	72
- Fysiek geweld, hoofd controletechniek	8	7	15	10
- Fysiek, schildprocedure	3	3	0	0
- Fysiek geweld, schoppen	18	24	17	16
- Fysiek geweld, slaan	166	104	137	85
Handboeien				
- Handboeien	37	34	33	31
- Handboeien, niet locken	0	0	0	0
- Handboeien, te strak	26	30	21	27
Pepperspray				
- Pepperspray	13	13	8	21
Stroomstootwapen				
- Stroomstootwapen	22	21	23	27
Vuurwapen				
- Vuurwapen	12	8	13	6
Wapenstok				
- Wapenstok	48	54	65	80
Totaal	801	759	903	766

Het gaat in deze tabel om het totaaloverzicht van alle geregistreerde en afgehandelde klachtelelementen. In één klacht kunnen meerdere geweldstoepassingen voorkomen.

Na de stijging van het aantal afgehandelde klachtelementen over geweld in 2024 daalde dit aantal in 2025. Deze trend is evenredig aan de landelijke daling van het aantal ontvangen klachten (16%). Wel bestaan er opvallende verschillen met 2024.

Het aantal ontvangen klachten over het gebruik van fysiek geweld daalde met 24 % – meer dan het landelijk gemiddelde.

Het aantal klachten over het gebruik van pepperspray en de wapenstok nam in 2025 toe. Dit valt hoogstwaarschijnlijk te herleiden naar een ME-inzet (april 2025) bij de voetbalwedstrijd De Graafschap-Roda JC. Daarbij zag de politie in Doetinchem zich genoodzaakt om in te grijpen en twee supportersgroepen te scheiden. Dit resulteerde in ongeveer dertig klachten bij de politie en vijftig bij voetbalclub De Graafschap en de gemeente.

In april zijn in de Eenheid Oost-Nederland 51 klachtelementen over de afdeling Regionale Conflict- en Crisisbeheersing geregistreerd: 10 klachtelementen over de diensthond, 5 over fysiek geweld, 23 over de wapenstok en 13 over pepperspray.

Bijlage 1: definities

Term	Omschrijving
Betrokken politieambtenaar	Iedere unieke politieambtenaar die in een kalenderjaar één of meer keren geweld heeft aangewend in een incident.
Externe boa's	Externe buitengewoon opsporingsambtenaren die onder het gezag van verschillende werkgevers acteren (zoals vervoersbedrijven, gemeentes en dergelijke) en die onder direct toezicht van de korpschef vallen. De korpschef beoordeelt ook de geweldsaanwending aan de hand van het toetsingskader.
Geweldsmutatie	Registratie van een geweldsaanwending waarin geen vuurwapen is gebruikt, geen sprake is van dood of letsel van meer dan geringe betekenis, dan wel dat ernaar het oordeel van de hulpofficier van justitie geen aanleiding bestaat om de geweldsaanwending te registreren.
Geweldsregistratie	Registratie van een geweldsaanwending waarbij een vuurwapen is gebruikt, sprake is van dood of letsel van meer dan geringe betekenis, dan wel dat er naar het oordeel van de hulpofficier van justitie aanleiding bestaat om de geweldsaanwending te registreren. Dit formulier moet volgens de aanwijzingen van de minister worden samengesteld (Besluit Geweldsregistratie).
Geweldsaanwending	Het gebruiken van geweld, waaronder mede wordt verstaan het gebruik van een geweldsmiddel. In verband met de melding op grond van artikel 17 van de Ambtsinstructie valt het ter hand nemen van het vuurwapen eveneens onder het aanwenden van geweld, tenzij het vuurwapen standaard in de hand of over de schouder wordt gedragen.
Geweldsmiddel	De krachtens artikel 22 van de Politiewet 2012 toegelaten uitrusting en bewapening waarmee geweld kan worden uitgeoefend en de door de minister van Defensie ter beschikking gestelde uitrusting en bewapening waarmee geweld kan worden uitgeoefend in de uitvoering van de politietaken, bedoeld in de artikelen 4, 57, 58 en 59 van de Politiewet 2012, zoals het vuurwapen, wapenstok, et cetera.
IBT	De Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT) is gericht op gevaar- en geweldsbeheersing. De basis van de IBT is de 'Regeling toetsing geweldbeheersing politie/boa's (RTGP/RTGB)'.
Incident	Een situatie waarbij een of meerdere politieambtenaren betrokken zijn en zij een of meerdere keren geweld hebben aangewend.
Incident in groepsoptreden	Een incident waarbij in groepsverband of op last van de meerdere (bijvoorbeeld ME) geweld is gebruikt. Omdat door de omstandigheden niet valt te onderscheiden door wie, wordt dit als één incident gemeld met één geweldsaanwender en eventueel meerdere individuele middelen.
OBT	De Operationele Begeleiding en Training (OBT) staat voor het maximaal ondersteunen van politieambtenaren en het leren en ontwikkelen. De IBT is een van de onderdelen die ze daartoe uitvoeren.
Voldaan aan het toetsingskader of Niet voldaan aan (onderdelen van) het toetsingskader	Beoordeling door de politiechef aan de hand van het wettelijke kader en de criteria van vakmanschap of er sprake is geweest van handelen volgens wet- en regelgeving en de vakmanschapseisen.
Wettelijke kader	Het wettelijke kader om het handelen te beoordelen. Dit zijn de criteria op grond waarvan het aangewende geweld beoordeeld wordt (zie Figuur 2).

Bijlage 2: stroomschema Beoordelen en leren van geweld

Beoordelen en leren van geweld

98013-03 / 01-07-2025

Bijlage 3: Jaarrapportage LX externe boa

Interne Memo

Klik hier om het vak 'aan' in te vullen

Onderwerp

Rapportage aanwenden geweld
BOA's NS

Organisatieonderdeel

Politie
Landelijke Eenheid
Staf

Behandeld door

[Redacted]

Functie

Direct toezichthouder BOA

Telefoon

[Redacted]

E-mail

[Redacted]

Ons kenmerk

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Uw kenmerk

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

In afschrift aan

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Datum

24 februari 2026

Bijlage(n)

1

Pagina

1

Jaarrapportagen boa's NS 2025

In 2025 zijn door de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (boa's) van de NS aan direct toezichthouders/ hulpofficieren van justitie van het team BOA toezicht van de Landelijke Eenheid 3.758 meldingen van het aanwenden van geweld gemeld.

Dit geweld bestond uit fysiek geweld, het aanleggen van handboeien of een combinatie daarvan.

Van het totaal aantal meldingen (3.758) werd 3.239 keer (86.2%) geoordeeld dat het toegepaste geweld rechtmatig was en voldeed aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Bovendien werd in deze gevallen met voldoende vakmanschap opgetreden.

In 13,8 % van de meldingen (519) voldeed het toegepaste geweld niet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit of voldoende vakmanschap of werd er niet opgetreden in de rechtmatige uitoefening van de bediening (bijv. de boa was voor het onderliggende feit niet bevoegd).

In deze gevallen werd door de DTH/HOVJ een terugkoppeling in de vorm van feedback vermeld in de geweldsmodule. De betreffende medewerker ontvangt van deze feedback een rapportage die m.b.v. de geweldsmodule wordt gegenereerd.

Met de NS is afgesproken dat feedback op het handelen in principe wordt besproken door de betreffende boa en zijn/haar teammanager bij de NS. Hiermee wordt bereikt dat de teammanager van de NS in positie blijft. Bovendien wordt hiermee voldaan aan de kleine leercirkel genoemd in het toetsingskader geweld.

Naar het oordeel van de behandelend HOVJ kan deze ervoor om het gesprek zelf te voeren met de betreffende boa. Dit gebeurt voornamelijk in die gevallen waarin het optreden van de boa in hogere mate onjuist was (bijv. geweld niet proportioneel). In 2025 zijn 3 van dergelijke gesprekken gevoerd.

Van het totaal aantal geweldsmeldingen (3.758) zijn 3 incidenten aangemerkt als geweldsregistratie en voorgelegd aan de commissie toetsing geweld. Dit betreft 3 incidenten waarbij dezelfde buitengewoon opsporingsambtenaar betrokken was. Deze boa is vanwege het herhaaldelijk toepassen van buitenproportioneel geweld op staande voet ontslagen.

« waakzaam en dienstbaar »

Postbus 100
3970 AC Driebergen
Lookant 2
3971 PP Driebergen
www.politie.nl

Onderwerp
Rapportage aanwenden geweld
BOA's NS

Datum
24 februari 2026

Pagina
2 van 2

Resultaat

Politie eenheid	Correct gehandeld	Besproken met LG NS	In behandeling HOvJ	Besproken met HOvJ
<onbekend>	236	15	1	0
Amsterdam	334	80	12	3
Den Haag	320	58	12	0
Limburg	85	13	0	0
Midden-Nederland	732	97	25	0
Noord-Holland	51	6	6	0
Noord-Nederland	108	8	5	0
Oost-Brabant	321	44	4	0
Oost-Nederland	1394	86	28	0
Rotterdam	616	77	9	0
Zeeland West-Brabant	245	32	6	0
Totaal	4442	516	108	3

NB. Bovenstaand overzicht bevat het totaal aantal meldingen(meldingen aanwenden geweld, identiteitsfoullering, veiligheidsfoullering) aan de LX

Driebergen, 24 februari 2026.

« waakzaam en dienstbaar »

Bijlage 4: Aantal geweldsmutaties en geweldsregistraties

Tabel 24: aantal geweldsmutaties en geweldsregistraties en het relatieve aandeel (%) van de geweldsregistraties op het totaal aantal geweldsaanvendingen per organisatorische eenheid en jaar.

Eenheid	2022		2023		2024		2025		2022	2023	2024	2025
	Geweldsregistratie	Geweldsmutatie	Geweldsregistratie	Geweldsmutatie	Geweldsregistratie	Geweldsmutatie	Geweldsregistratie	Geweldsmutatie	Relatief (%)	Relatief (%)	Relatief (%)	Relatief (%)
Eenheid Noord-Nederland	169	2196	288	2335	267	2355	236	2372	7,1%	11%	10,2%	9%
Eenheid Oost-Nederland	360	4468	295	4516	324	4554	306	4656	7,5%	6,1%	6,6%	6,2%
Eenheid Midden-Nederland	200	3060	241	3167	166	3151	148	3313	6,1%	7,1%	5%	4,3%
Eenheid Noord-Holland	125	1992	139	2012	69	2237	92	2390	5,9%	6,5%	3%	3,7%
Eenheid Amsterdam	180	3789	202	4403	163	4364	167	4568	4,5%	4,4%	3,6%	3,5%
Eenheid Den Haag	232	4625	263	4982	298	4732	223	4803	4,8%	5%	5,9%	4,4%
Eenheid Rotterdam	619	2887	505	3004	475	3234	515	4396	17,7%	14,4%	12,8%	10,5%
Eenheid Zeeland-West-Brabant	212	2026	139	2148	142	2445	142	2374	9,5%	6,1%	5,5%	5,6%
Eenheid Oost-Brabant	146	3451	143	3686	139	3630	148	4385	4,1%	3,7%	3,7%	3,3%
Eenheid Limburg	105	2510	117	2799	117	3237	160	3373	4%	4%	3,5%	4,5%
Landelijke Eenheid (beëindigd)	101	492	99	506	-	-	-	-	17%	16,4%	-	-
Eenheid Landelijke Expertise en Operaties	-	-	-	-	91	523	99	793	-	-	14,8%	11,1%
Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies	-	-	-	-	2	23	0	32	-	-	8	0
Politiedienstencentrum	1	8	2	8	1	20	2	20	11,1%	20%	4,8%	9,1%
Ondersteunende Dienst Politieacademie	0	5	0	5	1	4	0	10	0%	0%	20%	0%
Staf Korpsleiding	1	1	0	2	1	3	0	3	50%	0%	25%	0%
Totaal	2451	31510	2433	33573	2256	34512	2238	37488	7,2	6,8	6,1	5,6

Bijlage 5: Aantal geweldsmiddelen per doel geweldsaanwending

Tabel 25: aantal geweldsmiddelen per doel geweldsaanwending in vijf categorieën per jaar 2022-2025.

Categorie	Doel geweld	Gewelds- aanwendungen 2022	Gewelds- aanwendungen 2023	Gewelds- aanwendungen 2024	Gewelds- aanwendungen 2025	Percentage (%) 2022	Percentage (%) 2023	Percentage (%) 2024	Percentage (%) 2025
Aanhouden	Aanhouding van verdachte	10876	11619	11579	12601	32	32,3	31,5	31,7
	Aanhouding veroordeelde	258	264	215	203	0,8	0,7	0,6	0,5
	Aanhouding persoon met onbegrepen gedrag	984	1025	902	1063	2,9	2,8	2,5	2,7
	Aanleggen handboeien	4208	3599	3518	3632	12,4	10	9,6	9,1
	Insluitingsproces	892	961	944	1018	2,6	2,7	2,6	2,6
	Staandehouding vreemdeling	7	9	14	26	0	0	0	0,1
	Totaal categorie Aanhouden	17225	17477	17172	18543	50,7	48,5	46,8	46,7
Afwenden	Afwenden van geweld	3957	4345	3957	4254	11,7	12,1	10,8	10,7
	Agressief dier	42	49	48	35	0,1	0,1	0,1	0,1
	Totaal categorie Afwenden	3999	4394	4005	4289	11,8	12,2	10,9	10,8
Ordehandhaving	Ter handhaving openbare orde	5052	4957	5000	5082	14,9	13,8	13,6	12,8
	Tijdens oproerige beweging	226	177	183	184	0,7	0,5	0,5	0,5
	Totaal categorie Ordehandhaving	5278	5134	5183	5266	15,6	14,3	14,1	13,3
Hulpverlening	Binnentreden	987	1299	1363	1637	2,9	3,6	3,7	4,1
	Doden ernstig gewond dier	94	186	208	200	0,3	0,5	0,6	0,5
	Ter hulpverlening	2450	3070	3599	3988	7,2	8,5	9,8	10
	Totaal categorie Hulpverlening	3531	4555	5170	5825	10,4	12,6	14,1	14,6
Overig	Anders	3819	4414	5208	5548	11,2	12,3	14,2	14
	Onbekend	109	32	30	255	0,3	0,1	0,1	0,6
	Totaal categorie Overig	3928	4446	5238	5803	11,5	12,4	14,3	14,6
Totaal		33961	36006	36768	39726	100	100	100	100

Bijlage 6: afkortingen

Afkorting	Toelichting
AOT	Aanhoudings- en Ondersteuningsteam
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BTGP	Benadering Techniek Gevaarlijke Personen
BVH	Basisvoorziening Handhaving
DSI	Dienst Speciale Interventies
DTH	Direct toezichthouder
GDPA	Geweld Door Politieambtenaren
Hovj	Hulpofficier van justitie
IBT	Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT)
KMar	Koninklijke Marechaussee
KMT	Korpsmanagementteam
LO	Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies
LX	Eenheid Landelijke Expertise en Operaties
OBT	Operationele Begeleiding en Training
OC	Operationeel Centrum
RTGP/RTGP	Regeling toetsing geweldbeheersing politie/boa's
VIK	Veiligheid, Integriteit en Klachten

Bijlage 7: Overzicht tabellen en figuren

Lijst van tabellen

Tabel 1: aantal incidenten GDPA, betrokken politieambtenaren, geweldsaanwendingen en gewelddsmiddelen per organisatorische eenheid in 2025.	2
Tabel 2: aantal geweldsregistraties en geweldsmutaties en het relatieve aandeel van de geweldsregistraties op het totaal aantal geweldsaanwendingen (%) per organisatorische eenheid in 2025.	3
Tabel 3: overzicht totaal aantal unieke incidenten, incidenten GDPA, betrokken politieambtenaren, geweldsaanwendingen en gewelddsmiddelen in 2025.	7
Tabel 4: overzicht totaal aantal incidenten, betrokken politieambtenaren, geweldsaanwendingen en gewelddsmiddelen in 2025 per organisatorische eenheid.	8
Tabel 5: aantal en percentage (relatief aandeel) van het totaal aantal ingezette gewelddsmiddelen per geweldsoort in 2025.	9
Tabel 6: aantal unieke geweldsaanwendingen bij gewelddsmiddel 'Anders (vrij tekstveld toelichting hovj)' uitgesplitst naar 'doel aanwenden geweld'.	10
Tabel 7: aantal geweldsaanwendingen per soort vuurwapengebruik in 2025.	10
Tabel 8: aantal unieke geweldsaanwendingen bij gewelddsmiddel 'vuurwapen' uitgesplitst naar 'geweld tegen'.	10
Tabel 9: inzetten DSI en gebruik gewelddsmiddelen.	11
Tabel 10: aantal unieke incidenten waarbij de medewerker geweld als 'direct toezichthouders' zijn opgegeven per organisatorische eenheid en jaar.	13
Tabel 11: aantal incidenten totaal, unieke GDPA-incidenten, geweldsaanwendingen, politieambtenaren en gewelddsmiddelen per jaar.	14
Tabel 12: het aantal unieke incidenten per organisatorische eenheid en jaar.	15
Tabel 13: aantal unieke geweldsaanwendingen per organisatorische eenheid per jaar.	15
Tabel 14: aantal geweldsaanwendingen per doel geweldsaanwending in vijf categorieën voor de jaren 2022-2025 opgeteld.	16
Tabel 15: het totaal aantal ingezette gewelddsmiddelen per geweldsoort en per jaar.	18
Tabel 16: aantal unieke geweldsaanwendingen per soort vuurwapengebruik per jaar.	19
Tabel 17: aantal unieke geweldsaanwendingen bij gewelddsmiddel 'vuurwapen' uitgesplitst naar 'geweld tegen', 'soort vuurwapengebruik' en 'jaar'.	19
Tabel 18: inzetten DSI en gebruik gewelddsmiddelen.	20
Tabel 19: beoordeling geweldsregistraties van 2025 naar organisatorische eenheid.	24
Tabel 20: beoordelingen geweldsregistraties DSI.	25
Tabel 21: overzicht VIK-onderzoeken naar aanleiding van geweldsaanwendingen.	26
Tabel 22: maatregelen naar aanleiding van disciplinaire onderzoeken, inclusief lijnonderzoek (bron: Team Arbeidszaken).	27
Tabel 23: ontwikkeling totaal aantal afgehandelde klachtelelementen naar gewelddsmiddel over 2022-2025.	28
Tabel 24: aantal geweldsmutaties en geweldsregistraties en het relatieve aandeel (%) van de geweldsregistraties op het totaal aantal geweldsaanwendingen per organisatorische eenheid en jaar.	34
Tabel 25: aantal gewelddsmiddelen per doel geweldsaanwending in vijf categorieën per jaar 2022-2025.	35

Lijst van figuren

Figuur 1: incidenten met personen met onbegrepen gedrag per jaar landelijk.17
Figuur 2: toetsingskader22

